

پالنه‌ره‌گانی هێرشێ مووشه‌کی ئێران بۆ سه‌ر هه‌ریمی کوردستان

17-01-2024

نووسه‌ره‌گان

د. په‌رویز ره‌حیم قادر

کورتە : ئەم هێرشه‌ی هه‌ولێر په‌یامێکه بۆ هه‌ریمی کوردستان و ته‌نانه‌ت سوننه‌کان که له‌گه‌ڵ هێزه
شیعییه‌کان هاو‌پا و هاوه‌لوێست بن له‌ ده‌رکردنی هێزه‌ ئه‌مریکییه‌کان له‌ عێراق، چونکه به‌رپرسیانی بالای
ئێران ئه‌وه‌یان دوو‌پات کردۆته‌وه که گه‌وره‌ترین تۆله‌ی کوشتنی قاسم سوله‌یمانی، پاشه‌کشه‌پیکردنی
هێزه‌گانی ئه‌مریکایه له‌ ناوچه‌که.

له كۇتا كاژېره كانى رۇژى ۲۰۲۳-۲۰۲۰ سوپاى پاسدارانى شۇرشى ئىسلامى ھېرشى كرده سەر ھەولېر و پاش ھېرشەكە، له سى راگەيىندراوى دژبەكە، بەرپرسيارى ھېرشەكانى سەر ھەرىمى كوردستان و سوريانى له ئەستۆ گرت. لەم ھېرشەشدا ھاوشىو و ھاھەرىب لەگەل گوتارى فەرمى كۆمارى ئىسلامى، دوژمن و نەبارانى دەرەكى بەتايەتى ئىسرائىل و پاشان گروپە تىرۇرىستىيەكان وەكوو داعش و تۆلەكردنەوھى خوينى شەھيدان، پاساوى ھېرشەكان بوون بەلام لىژەدا پىش ئەوھى بچىنە ناو شىرۇقەھى ھۆكار و پالئەرە راستەقىنەكانى پشت پاساوه فەرمىيەكانى سوپاى پاسدارانى كۆمارى ئىسلامى، واباشترە وەلامى ئەوھى بەدەينەوھى كە بۆچى له سى راگەيىندراو دا ئەم دژبەكەكى و ناكۆكى و ناروونىيە ھەبوون؟

۱- سوپاى پاسداران لەم رىگەيەوھى ھەولېدا قۇناخ بە قۇناخ و بە چاودېرىكردى دۇخەكە، راگەيىندراوھەكە نوئى بكاھەو و ئەمەش يارمەتى ئىرانيدا لەوھى كە ھەم ھېرشەكەكى بە سەركەوتوو لەقەلم بەدات و ھەمىش كاردانەوھى و ولامدانەوھى ئەمريكاي لىئەكەوتەوھى.

۲- ئەم دژبەكەكە لە راگەيىندراوھەكانى سوپاى پاسداران دەریدەخات كە كۆمارى ئىسلامى دلىئا نەبووھى كە كاردانەوھى ئەمريكا و ھاوپەيمانەكانى چى دەبىت و بۆيە لەم رىگەبەوھى ھەولېداوھى لەسەرەتادا كەمترىن بەرپرسيارى بۆخوى دروست بكات.

۳- ئەم ناكۆكىيە رايگەيىندراوھەكان بۆ ئەوھى دەگەرتەوھى كە كۆمارى ئىسلامى دەيوپىست دلىئا بىت لە ئاست و دروستى پىكانى ئامانجەكان و پاشان قەبارەى مادى وىرانكارى و زيانەكان و ھەروھە ژمارە و جۆرى قوربانييەكان، چونكە لەم رىگەيەوھى دەيتوانى بەپى دەرەكەوتنى ئەو زيانانە، راگەيىندراوھەكانى بگۆرت و ھەر واشىكر.

لىژەدا دەچىنە سەر ھۆكار و پالئەرە سەرەكەيەكانى ئەم ھېرشە مووشەكەيە سوپاى پاسداران، بۆ ئەوھى كە زياتر روون بىتەوھى كە ئامانجى ئىران چى بووھى و وەلامى ئەوھى شەممان دەسبەكەوت كە ئايا لە داھاتوو دووبارە دەبنەوھى يان نا؟

سەرەتا پىويستە وەلامى پرسيارىكى گىنگىر بەدەينەو، كە ئەویش ئەوھى بۆچى كەسى سەرمایەدارى كورد دەكرىتە ئامانج؟ وەلامەكە ئەوھى كە ئىران بەدواى دروستكردى پەيوەندى ئەو ھېرشانە بەئامانجە ئىسرائىليەكانەوھى كە وەكوو گەورەترىن دوژمنى بپوايى و ئايدىلۆژيايى خوى پىناسەى دەكات. لەم چەند سالى داويدا ئىسرائىليەكان بەردەوام و بە راستەوخۆ زيانى قورسيان لە كۆمارى ئىسلامى داوھى،

ھەر بۆيە كەسى بىزنسمان ھەم باشتر دەتوانرېت بىسەرتىتەوھى بە ئىسرائىل و ھەمىش بەھوى دەستپويشتوويە مادىيەكەكى كە خاوەن شوپى نىشتەجىبوونى تايبەت و دوور لە گەرەكەكانە كە چى دانىشتوانيان بەرزە و زياتر ئىلايە، ئەوھى زيانى مروى كەمترى دەبىت بەبەرورد بەو ھېرشەكى كە ئەگەر بە مووشەكى بالىستىك بىكاتە سەر بالەخانەيەكى چەند نەھومى نىشتەجىبوون ياخود گەرەكەكى يان شارىكى نىشتەجىبوونى ئاسايى لە ھەولېر كە لەوانەيە ژمارەى قوربانيان بگاتە دەيان و سەدان كەسى كوژراو و برىندار، كە لەم حالەتەدا تىچووھەكانى بۆ كۆمارى ئىسلامى چى لەسەر ئاستى راي گشتى ناوخوى و دەرەكى و چى لەرووى نئودەولەتى و بەرپرسيارى ياسايەوھى زۆر بەرز دەبىتەوھى.

بە گشتى پالئەرە سەرەكەيەكانى ھېرشە مووشەكەيەكە سەر ھەولېر برىتىن لە:

بەكەم: لەپاش ھېرشەكانى ۷ مانگ لەلايەن ھەماسەوھى بۆسەر ئىسرائىل، كۆمارى ئىسلامى ھەولېداوھى كە خوى بەراستەوخۆ تىوھەنگىت و تەننەت بەرپرسيارى ھېرشەكانى ھەماسىش بۆ خودى ئەو گروپە بگەرتىتەوھى. وەكانى عەلى خامەبى رىبەرى بالاي شۇرشى ئىسلامى و بەرپرسانى دىپلۆماسى و سەربازى ھەر بەم ئاراستەيە بوون، بەلام كاردانەوھى توندى ئىسرائىل و پالپىشتى ئەمريكا و درىژەكيشانى واىكردووھى كەئىران ھەست بەوھى بكات كە جەنگەكە لەزيانى دەشكىتەوھى و لەمەش گىنگىر پىرۆكسىيەكانى چاوپى پىشتىوانى راستەوخۆ ئىرانىان دەكرد لەدەرەوھى گوتارى سياسى، ھەر بۆيە ئەم ھېرشە پىش ھەموو شتىك ولامىكە بۆ بەرەى موقاوھەمەى لايەنگرى ئىران لە ناوچەكە كە ئىران توانا و ئىرادەى كاردانەوھى سەربازى ھەيە.

دووھم: ئەم ھېرشە لەكاتىكدايە كە لەماوھى رابردوو و بەديارىكراوى لە رۇژى 15.12.2023 لە ناوچەى راسك سەر بە پارىژگاي سىستان و بەلوچستان، لە ھېرشىكىدا كە لەلايەن رىكخراوى جەيشوعدەل ئەنجامدرا زياتر لە ۱۱ سەرباز و ھىزى ئەمنى ئىرانى كوژران و ھەروھە رۇژى 03.01.2024 لە رىوھەسمى سالىرۇژى كوژرانى قاسم سولەيمانى لە كرمان، لە ھېرشىكىدا كە داعش-لقى خوراسان بەرپرسيارىيەكە گرتە ئەستۆ، زياتر لە ۹۰ كوس كوژران. ئەم دوو ھېرشە لەئاستى ناوخوى چاوپەوانى تۆلە و وەلامدانەوھى لەلايەن ھىزەكانى ئىرانى بەركردەوھى، بەلام ئىران نە دەيتوانى ھېرش بكاھە سەر ئەفغانىستان و نە پاكستان كە ئەو دوو گروپە لەوئى جىگىركراون، بۆيە ھېرش بۆ ھەرىمى كوردستان و سوريا وەلامدانەوھى لايەنگرانى حكومەتى ئىرانە لە چوارچىوھى دژايەتى تىرۇر و

سىيەم: ھىزىنى ئەمىرىكا و بەرىتانيا بۇسەر حوسىيەكان و ھەروەھا كوژرانى رەزى موسەوى فەرماندەى سوپاى قدس لە سورپا و بەئامانجگرتنى سالت ئەلغارورى جىگرى بەرپىرسى مەكتەبى سىياسى ھەماس و كوژرانى فەرماندەى بالاي يەكەى رەزوانى حىزبۇللا لەلايەن ئىسرائىلەو و ھەروەھا كوژرانى فەرماندەىكى بالاي ھەشدى شەعبى لەلايەن ئەمىرىكا لە وەئامدەئەو ھىزىشەكانى بەرەى موقاوەمەى عىراقى لە بەغدا، گۇشارىكى زۇرى بۇ ئىران و لايەنگرانى دروست كرد و ھەر بۇيە ئىران پىيوايە كە لاوازترين ئالقە بۇ ھىزىشكردن ھەرىمى كوردستانە چونكە ئىران دۇنيایە كە ھەم ھۆكۈمەتى عىراق وەئامىكى توندى ئەوتۇى نابىت و ھەمىش لەرابردوو ئەمىرىكا تەنبا بە ئىدائەكردىكى دىپلۇماسى نارەزىيەتى دەپرىو و ھىچ لىكەوتە و تىچوويەكى سىياسى و سەربازى و تەننەت باسايى بۇ ئىران نەبوو. بۇيە ھەولئىر كرايە ئامانج.

چوارەم: ئەم ھىزىشە پەيامىك بوو بۇ خودى ئەمىرىكىيەكان كە ئەگەر ھىزىشەكانى خۇيان بۇسەر لايەنگرانى ئىران لە ناوچەكە نەوئەستىنن ئەو ئىران دەتوانىت بىناكاتە ئامانج و ھەروەھا ئەگەر ھىزىشەكانى ئىسرائىل نەوئەستىت يان ئەگەر ئىسرائىل بىر لە بەرفراوانكردنى بەرەى جەنگ بىكاتەو، ئەو ئىران لەشويىنى دىكە وەئامى دەبىت و گىانى سەربازى ئەمىرىكى و بىكەكانىيان پارىزراو نابىت. جگە لەمانەش، سوپاى پاسداران بەدەبەشكردنى ئەرك لەئىوان خۇى و ھىزە عىراقىيەكان و ھەروەھا حوسىيەكان و بەرەى موقاوەمەى عىراقى ئەو پەيامەى دايە ئەمىرىكىيەكان كە ئەمىرىكا بە پىشتىوانى ئىسرائىل دەزانىت و دەتوانىت لەپرى ئىسرائىل بىكاتە ئامانج.

پىنچەم: ئىران ئەو دەزانىت كە ھەللىزاردنەكانى سەرۆكايەتى ئەمىرىكا وای لە ئىدارەى بايدىن كوردە كە خۇى لە دروستبوونى شەپ دوور بگرت، بۇيە بە دەرەفەتى دەزانىت كە كۇتايى بەجەنگى ھەماس و ئىسرائىل بھىننىت لە سەردەمى بايدىن و پىش دەرچوونى ئەنجامەكانى ھەللىزاردنى سەرۆكايەتى ئەمىرىكا و ئەگەر دەرچوونى ترەمپ. چونكە ئىران مەترسى لە دەرچوونى ترەمپ ھەيە ئەگەر جەنگەكە درىزە بگىشىت، ئەو ترەمپ بەرامبەر ئىران وئامى سەربازى توند و راستەوخۇى ھەبىت، بەپىچەوانەى سىياسەتى ئىستاي بايدىن. بۇيە دەپەوئەت ئەمىرىكا بەھەمو شىوئەيك گۇشار لە ئىسرائىل بىكات و جەنگەكە كۇتايى پىبىت. لەراستىدا تاوئەكو ئىستا ئىران خۇى بەپراوئەى جەنگەكە دەزانىت، بەئام ھىچ گەرەنتىيەك نىيە كە ئەمە بەردەوام بىت.

شەشەم: ئەم ھىزىشەى ھەولئىر پەيامىكە بۇ ھەرىمى كوردستان و تەننەت سوننەكان كە لەگەل ھىزە شىعەيەكان ھاورا و ھاوئەلوئىست بن لە دەرەكردنى ھىزە ئەمىرىكىيەكان لە عىراق، چونكە بەرپىرسانى بالاي ئىران ئەوئەيان دووپات كوردتەو كە گەرەتەين تۆلەى كوشتنى قاسم سولەيمانى، پاشەكشەپىكردنى ھىزەكانى ئەمىرىكا لە ناوچەكە. ھەر بۇيە ئەمە وەكو ھۆشدارىيەكى تووند بوو بۇ كورد كە لە بىرارى شىعەكانى لايەنگرى ئىران لە بەغدا دەرەنچىت و ھاوئەلوئىست بن لەم پىرسەدا.